

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio I. De diuisoria forte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

niaca fuerint? Solent diuina mulieribus non minus, quam uiris contingere, nec ob stare uel uilitas, uel paupertas personarū. Solitus horror quidam diuinas etiā apparitiones comitari. Solita accedere ad dicendum coactio. Verum pellucet mihi in hac narratione plura, cur potius suspicer ab atro, quam ab candido spiritu ista profecta. Primum illa species diffusi candoris, informis semper; & continuum adferens horrorem, non cumulatam sequenti mentis lætitia & tranquillitate, indicium facit non obscurum auctoris sui candorem mentientis. Sexus suspectus, & conditio nihil commendans, quam nec sanctitas, nec prudentia, aut deuotio, uel alia signa huiusmodi comitabantur. At lucrum illi nullum hinc, uel quæstus, sed sæpe uerbera, conuitia ferè semper. Sic solet sagis accidere, & suis hanc dæmon mercedem pendit. Deinde quæ prædicebat, de publicis quidem rebus erant, sed eorum cognitio in publicum parum erat necessaria. quia tum prædicebantur, quando uix præcaueri poterant. nempe exiguo paucorum dierum antequam contingerent tempore: frustra etiam prædicebantur, à sola muliercula, cui fidem adhibere, nullius prudentis uiri fuisset. Non consueuit autè Deus, quæ præsciri, & præcaueri uult, sic nuda à persuasionum momentis omnibus indicare. Denique quæ prædicebat, huiusmodi erant, ut non dico dæmonis, sed etiam humanæ prudentiæ & cōiecturæ subiacerēt. Spellij supplicium, quia sciebat dæmon, eum iam reum esse, & propter crebras accusationes occultarum delationum serio & sedulo in eius actiones, uitamque inquiri. Ludouici Requesenii morbus, an thrax erat in corpore simul obeso & admodum bilioso: quis eum seruatum fore non præuideret? iudicant medici,

A ex indicijs externis, non queat Æsculapius ille fulminatus, cui patent corporis interna? Ordinum molimina contra Concilium status, iam diu coquebatur: Hesi iudaciam & conatus non ignorabat, qui stimulabat: ex consiliarijs qui inuisi, qui magis, qui minus, tenebat Sathan omnia, uidebat coniuratos uigilare, alios uel non credere, uel contemnere. uel stupere: quid futurum, & quæ ex similibus (ut dicunt Dialectici) præmissis consequentia, non erat magna, neque supernaturalis sagacitatis odorari. Sed saluo hæc meliore iudicio.

CAPVT IV.

De coniectatione politica, siue de sortibus.

C **D**OLITICAM sortem uoco, quæ iure ac legibus probis aliquando recepta: ut est *sortis diuisoria*, *sortium contractus*, *canonica purgatio*, & fuere olim permissa, nunc uero damnata, variæ quædam *vulgares purgationes*, de quibus singulis agendum.

D QVÆSTIO I.

De diuisoria sorte.

E **D**iuisoria sorte Romani olim in iudicijs legendis, prouincijsque sortiendis uterentur, nec non in familiæ hereditate, militarijs, alijsque negotijs. Iudicium illam sortitionem & Romani ab Atheniensibus accepere, ubi iam olim in *AREOPAGO* iudices, coniectis in urnam varijs litteris, sortiebantur; quod & Siculos imitatos Plutarchus, cum de augurio, quod ex littera

M. iph

M. ipsi obtingente cœperat Dionysius, ageret, in *Apophtegm* aperte docuit. Sed de gentiliū sortitione, ceteris plura & meliore methodo Iunius Hornanus tradidit. Ad dā quæ I. C. & THEOLOG. censuerunt. Si dubium sit, qui primi causam in iure dicere debeant *b*: si de hereditate & bonis diuidendis *i* de optime pluribus relicta *k*, de seruis manumittendis, liberis diuidendis, & similibus *l*, eam permittunt iura: prohibitum duntaxat fortiri EPISCOPVM *m* vel aliam quamuis dignitatem, aut beneficium ECCLESIASTICVM *n*. In ceteris ergo dignitatibus, & officijs; actionibus, pœ iis, rebusque alijs, diuisoria fors, qua quid cuique tribuendum, quaeritur, prohibita non est, vt patet ex capite primo vigesimo sexto q. 2. qui canon de hac diuisoria tantum, debet intelligi, vt patet ex ipsomet D. AVGVSTINO: vt tamen in his nullum peccatum intercedat, seruandæ sunt quatuor conditiones *p*. Primo debet euentus à Deo expectari, & non à casu vel fortuna, vel astris, quare & DEVS inuocandus iuxta illud q; *In manu afortes m. a*. Si quis certo euentum expectaret ab astris vel fato (sumpto vt sumunt Stoici & Astrologi) mortaliter peccaret, si à casu vel fortuna fortunam non vt gentiles, nam tunc esset mortale & tale idololatricum, sed vt CHRISTIANI sumunt PHILOSOPHI, accipiendo *r*) in re graui foret, veniale; in re leui, vix esset peccatum. 2. debet adhiberi simplex fors, sine vlla superstitione, vel abusu rerum sacrarum aut Scripturæ sanctæ; non tamen est mortale peccatum, nisi magna adiit irreuerentia. 3. necesse est, vt illi qui sortiuntur, æquali iure nitantur, alias enim esset iniusta sortitio: & quid grauior, si de bono publico ageretur. v. g. si de officijs publicis digni & indi-

gni sortes mitterent. Sors enim posset indigno fauere, cum damno reip. & iniuria dignorū. 4. vt principalis intentio mittentium sortes, non sit inquirere voluntatem Dei modo extraordinario *a* (quia talis modus omnino est incertus) sed præcipua intentio debet esse, vt auferantur lites, discordiæ, quærelæ, inuidiæ: quod nos docuit Salomon *b*. *Contradictiones (inquit) committit fors, & inter potentes quoque diuidat.* quare si aliter concordia posset iniri, res forti non esset committenda: sin aliter nequit discordia sopiri, bonum pacis sortem permittit seruatis his conditionibus. Hinc praxi receptum in militia, vt quando plures sunt rei, forte experiantur, quis necandus, quis liberandus; tum vero seruandum, vt sit par fortientium reatus, alioqui iniqua est sortitio, quoad minus nocentes. Sic tempore pestilentis licet fortiri ex omnium consensu quis nauis eijciatur: & tempore pestilentis fortientium, quis parochorum in vrbe remanere debeat *c*: eadem ratione, quando dubium cui cedere debeat eleemosyna, potest sortitione res decidi *d*.

Porro ne quem fallant, quæ in S. S. legit de fortib., rectissime post D. Hier & Bedam emouit Gratianus, ea nihil ad nostra pertinere tempora. Nam in veteri lege, Deus inter alias carimonias, hanc quoque instituerat, qua in sortitione vterentur, eamque forti præmitterent; quæ qualis fuerit, non satis constat, videtur fuisse quædam ad DEVM mentis eleuatio cum oratione ad hoc instituta. vt colligitur ex Leuitico: *vbi de capri emissarij sortitione, sic legitur; duos hircos stare facient coram Domino in ostio tabernaculi vestiminy mittensque super virumque sortem, vnam Domino, & alteram capro emissario,*

ac. 2. & 4.
26. q. 2.

3 Prou. 18
v. 18.

B.
D. Aug.
epist. 180.
ad Honorat.
& li. 1.
de doct.
Christ. c.
28.
d. arg. 1. 3.
C. comu.
de lega.
d. ca. 2.
C. d. c. 4.

sc. 18. ver.
10.

cuius exierit fors domino. offert illum pro
 peccato: cuius autem in caprum emissarium
 fuerit eum viuum coram Domino, vt fun-
 dat preces super eum & emittat in solitudi-
 nem.] & D. LVCAS de sortitione APO-
 STOLATVS ita scribit; postquam nar-
 rauit duos ab APOSTOLIS coram Deo
 statutos; Barfabam & Matthiam. Et
 orantes, dixerunt, Tu Domine, qui corda
 nosti omnium, ostende quem elegeris ex his
 duobus vnum, accipere locum ministerij hu-
 ius APOSTOLATVS, de quo prauarica-
 tus est Iudas, vt abiret in locum suum. Et de-
 derunt sortes eis, & cecidit fors super Mat-
 thiam.] Primum igitur statuebantur
 sortituri coram DEO, mox oratio
 fundebatur, tertio sortes singulis da-
 bantur, & miscbantur, in sinu, vna
 vel alio vase cuius fors exibat, super e-
 um cadere dicebatur. Certe missas ali-
 quando in sinum, testatur Salomon h;
*Sortes mittuntur in sinum, sed à Domino
 temperantur.* interdum in calicem, quæ
 sinu continebant: vnde & calix in S.
 Scriptura sæpe significat sortem, vt se-
 cundum nonnullos, his verbis, DOMI-
 NVS pars hereditatis mea & calicis mei. 1
 Totum ergo hoc negotium cærimo-
 niale fuit: quare legis veteris cærimo-
 niarum abrogatione, etiam hæc sortitio-
 nis cærimonia cellauit. Vnde Venerab.
 Beda k obseruat APOSTOLOS ante S.
 S. acceptum in electione D. Matthiæ
 adhuc legali cærimonia vsos fuisse, post
 Spiritum vero SANCTVM acceptum
 non amplius sortem adhibuisse, sed sola
 vsos oratione ad DEVM, & ieiunio ad-
 iuncto: sic enim leguntur elegisse Sep-
 tem DIACONOS, & Præsbyteros l. Sa-
 ne cum SALVATOR, qui fallere nõ po-
 test nec falli cuncta promittat oranti-
 bus m, stultum & absurdum est, relicta
 oratione, quæ promissionem habet;
 confugere ad sortem, cui se adfuturum
 Deus in nouo testamento non repro-

Actor. 2
 v. 24.
 h Prou. 16
 v. vii.
 i Psal. 15
 v. 16.
 kin c. 1.
 Actor,
 lAc. 6. & c
 14. v. 22.
 m Matth.
 7. v. 7. Ioã
 4. v. 13.

A misit. Nonnulla de sortibus etiam Io-
 an. Arboreus L13 & commentar. in Ca.
 1. Prouerb.

QVÆSTIO II.

De contractu sortis, siue Loterie,

ST in vsu frequenti Europæ
 contractus quidam, quem
 vulgo vocant Loteriam; iste
 vel priuatim fit, vel publice.

B priuatim, pro arbitrio cuiusque, quan-
 do aliquis equum vel quid simile statu-
 to pretio (v.g. pro Laureis) exponit
 sortiendū cui obtingat, & deinde in hæc
 summam plures symbolam quisque
 conferunt, & aleam iaciunt, quis equū
 fit habiturus: vel etiam priuatim plures
 annuli, libri, specula, vel alia suppellex
 proponitur, inter familiares eodem
 modo collatis symbolis (quæ vocatur,
 C Loti) sortienda. vulgo vocant la raffe,
 aut, riffe. Quidam vocant ludam olie: o-
 pinor propter vnam seu ollam, in
 quam sortes iaciuntur.

D Publice vero cum instituitur, opus
 est Principis vel Reip. consensu. sunt-
 que hoc in contractu, siue publice siue
 priuatim fiat, multa consideranda, vt
 iustitia contractus, & perfectio illibata
 maneat.

E Concluf. 1. hunc contractum esse lici-
 tum. hanc probat bene Briard n, quod
 sit licitus patet, quia nullo iure, nec na-
 turali, nec diuino, nec humano prohibi-
 tus: Non naturali, quia celebrari sic
 potest, vt nulla in eo interueniat ini-
 quitas, si feruentur conditiones mox
 dicendæ. Secundo quia cedere potest in
 publicam vtilitatem. 3. quia secundum
 se, nihil est aliud, quam fors quædam
 diuisoria, instituta ex beneplacito con-
 certantium siue consortientium. Quod
 diuino iure non sit prohibitus, proba-
 tur, quia nec per sacram Scripturam,

nec